

BEST PRACTICE SMITTEBESKYTTELSE

Begræns
smittespredning i
kælvningsboksen.
Se også video

FOTO FRA SEGES VIDEOFILM OM KVÆGBRUG.

LandbrugsInfo.dk > Kvæg > Film > Smittebeskyttelse

4. KÆLVNINGSBOKSEN

1. Sørg for god plads i boksen, så smittetrykket ikke bliver for stort og dyrene bliver stressede. Boksens bund skal være skridsikker, blød og tør, og inventaret skal være nemt at gøre rent. Boksen skal være velstrøet. Nabo-låger bør være med faste sider, så gødning fra andre køer ikke kommer ind i boksen. Også ved foderbord og vandtrug/-kop skal hygiejnen være i orden.
2. I fællesarealet for de højdrægtige dyr skal hygiejne-niveauet være højt, og dyrene må ikke være beskidte. Belægningsgraden skal holdes lav med mindst 10 m² pr. ko.
3. Koen bør senest flyttes, når man ser de første tegn på kælvning – fx når bækkenbåndet synker. Flytning skal altid foregå på skridsikkert underlag. Håndter koen roligt, så hun undgår stress.
4. Hav rent tøj og rene støvler på, når du går ind i kælvningsboksen. Redskaberne, der bruges i kælvningsboksen, skal gøres rene efter brug og må ikke bruges andre steder.
5. Udstyr til fødselshjælp skal opbevares hygiejnisk og rengøres og desinficeres efter brug, så det er klar til næste gang. Skal man undersøge koen eller yde fødselshjælp, vaskes området omkring koens skede med desinficerende sæbeopløsning. Brug handsker eller vask hænder både før og efter. Undgå, at gødning fra koen rammer kalven under fødslen. Stik ikke fingre i kalvens mund.
6. Når ko og kalv er flyttet videre i staldsystemet, fjernes al gødning og strøelse fra boksen. Boksen gøres grundigt ren med vand og sæbe samt desinficeres. Til sidst sprøjtes med en opløsning af hydratkalk. (Se hele proceduren i kommentaren på side 2).
7. Når boksen er helt tør, er den klar til at modtage den næste kælveko. Nu er der minimal risiko for smitteoverførsel fra den tidligere kælvning.

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevareministeriet
NaturErhvervstyrelsen

LDP 2020

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Side 1/2

BEST PRACTICE SMITTEBESKYTTELSE

Pkt. Supplerende kommentarer

1.

Kælvningsboksen er et af de allervigtigste områder, når det drejer sig om at begrænse smittespredning i besætningen. Der er tæt kontakt mellem det smittende dyr – koen og det meget modtagelige dyr – den nyfødte kalv. Smitteoverførslen kan begrænses ved hensigtsmæssig indretning, brug og rengøring af kælvningsboksen. God smittebeskyttelse opretholdes lettest i enkeltkælvningsboks. Bruges fælleskælvningsbokse bør belægningsgraden holdes lav for at reducere smittetrykket og minimere stress, min. 10 m² pr. ko.

2.

God smittebeskyttelse i kælvningsboksen begynder allerede i fællesarealet for de højdrægtige dyr. For at nedsætte smittepresset skal belægningsgraden i fællesarealet holdes lav, og der skal være mindst 10 m² pr. ko.

3.

Når man skal flytte koen ind i kælvningsboksen, er det bedst at gøre det via en drivgang, der ikke ligger op ad kælvningsboksens foderbord.

4.

Kælvningsboksen skal altid være ren og tør. I halmddybstrøelse skal der hyppigt tilføres ny halm. I sandboks og bokse med gummimåtter skal gødning fjernes hyppigt, og der skal suppleres med strøelsesmateriale.

5.

Den nyfødte kalv er meget modtagelig for smitte, der kan komme ind gennem mund, næse og navle. Det er begrænset, hvor meget slim der kan fjernes fra kalvens mund. Ifølge lov om hold af malkekvæg skal ko og kalv gå sammen i mindst 12 timer, hvis staldsystemet giver mulighed for det. Her er det meget vigtigt, at man sørger for god hygiejne i boksen i hele perioden.

6.

Når ko og kalv er flyttet videre i staldsystemet, skal boksen gøres grundigt ren og desinficeres. Det er vigtigt for at forhindre, at der videreføres bakterier og anden smitte til næste ko og kalv, som er meget modtagelige dyr.

Først fjernes al gødning og strøelse fra boksen. Boksbund og inventar spules med masser af vand. Påførdernæst en basisk sæbeopløsning. Tjek den rigtige koncentration på sæbedunkens etiket. Lad virke i 15 min. og spul efter med vand med så højt tryk som muligt, uden at der sprøjtes ind i nabobokse.

Lad boksen tørre i et par timer, før der desinficeres. Desinfektionsopløsningen bliver fortyndet og dermed mindre effektiv, hvis den påføres våde overflader. Sørg for, at desinfektionsopløsningen har den rigtige koncentration. Desinfektionsopløsningen påføres bund og al inventar med en blød kost eller en rygsprøjte. Husk at komme ind i alle hjørner. Lad virke i den angivne kontakttid (ca. 30 min.). Læs på etiketten for desinfektionsmidlet, hvor lang tid opløsningen skal sidde på flader og inventar for at være virksom. Flader og inventar skal være våde i kontakttiden. Til sidst sprøjtes gulv og lidt op ad vægge/tremmer med en 15 % opløsning af hydratkalk, der får lov at tørre.